

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :		Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ...	4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 37. szám.
Na pol roka ...	2 " — "	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do redakcie, ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia podľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.
Na štvrt roka ...	1 " — "	Majiteľ a vydavateľ :	
Jednotlivé číslo 8 hal.		JÁN MOLNÁR.	

Organizujeme kresťanskú ľudovú stranu.

Napísal: Štefan Haller, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

III. Politika kresťanskej ľudovej strany.

Každý nepredpojatý človek, už či je štátnik alebo len jednoduchý občan, musí uznať, že kresťanská ľudová strana v každom ohľade spravodlivú politiku prevádza. Z tej príčiny aj rozhodne musela vystúpiť proti tej docela chybnéj, ba záhubnej politike, ktorú panujúce vlády posiaľ nasledovali v otázkach odanenia krajinského ľudu. Veď sama v sebe už i tá okolnosť, že 51.2 percentov, teda väčšia čiastka štátnych príjmov z daní, pochádza z odanenia potravných článkov, zrejším dôkazom je tej neslýchanej nespravodlivosti, že u nás najväčšie farchy snášať musejú práve nižšie triedy obyvateľstva. *Kresťanská ľudová strana oproti tomu rozhodne žiadala uplatnenie zásady priemerného odanenia, zavedenie postupnej, progressívnej dane, odanenie movitého kapitálu, spolu ale aj stupňované odanenie obchodov s nemovitými kapitálmi prevádzaných.* Rozumie sa samo sebou, že kresťanská ľudová strana touto požiadavkou, ktorej v záujme nespravodlive odaných výrazu dala v zákonodarstve a za každej príležitosti, nemohla si priazeň získať bohatierov a veľkých kapitalistov.

Ako strana moderného pokroku žiadala všeobecnosť a zabezpečenie občianskych práv a slobod a na tomto poli v medziach zákonov s dôrazom žiadala rovnú volnosť účinkovania a pohybu pre každú osobu a stranu, v spojení s týmto

ale aj väčšiu zákonnú obranu statočnosti, mravov a spravodlivosti. Následkom toho nemohla oči zažmúrať pred opätnými flagrantnými urážkami slobody shromaždenia a spolčovania sa. Nemohla bez slova hľadať na pokusy verejnej správy, ktoré mali za cieľ najvyberanejšími figlami o ich práva pozbaviť občanov. Týmto cieľom pustila sa do rozhodných bojov proti zneužívaniam páchaným pri voľbách a do zápasov za rozšírenie volebného práva, ktoré previesť žiada dľa slušnosti a spravodlivosti, aby tým nielen zákonodarstvo postavené bolo na základ opravdivého parlamentarizmu, lež spolu náležite a na vždy vykorenené boly po celej Europe rozchýrené volebné násilenstva a hrozná korupcia na poli verejného života.

Dľa týchto zásad prevádzaným účinkovaním kresťanská ľudová strana dosiahla viacej takých významných úspechov, ktoré v chytrosti ani nemožno označiť. Hlboký dôjem, ktorým vplývala na krajinské zákonodarstvo, objavuje sa v pozitívnom a negatívnom smere. Pozitívne objavuje sa v tom sociálnom poňatí, ktoré celkom cudzé a neznáme bolo v parlamente pred vystúpením kresťanskej ľudovej strany, ktoré aj od tých čias, ačpráve nie vždy smele a rozhodne, predsa ale patrne a stále, previeva nad účinkovaním zákonodarstva.

K počudovaniu je, že kresťanskej ľudovej strany blahonosné účinkovanie, aké v sociálnom ohľade vyvíjovovala v krajinskom zákonodarstve, nahliadnuť nevedia a zcela naň zabívajú i takí, čo zaiste presvedčení sú o tom, s akými ťažkosťami to spojené bolo. Ostatne o blahonosnom účinkovaní, aké kresťanská ľudová strana v so-

ciálnom ohľade vyvinovala v parlamente, nepodvratne svedčia tie zákony, ktoré jej vplyvom vynesené boli a v úzkom spojení stoja s jej programom.

Pri nestrannom zskúmaní zákonodárskeho účinkovania kresťanskej ľudovej strany, neodškriepiteľný vplyv jej spatrujeme i v tom, že odkedy v parlamente objavili sa a za každej príležitosti aj slovo svoje sdivhli neohrození jej poslancovia, v poradnej sieni zákonodarstva nebolo viac čuť toho surového, náboženského city zvlášte katolíkov hlhoko urážajúceho hlasu, vystupovania, aké tam predtým v obyčaji boli. Zmužilé vystupovanie poslancov kresťanskej ľudovej strany prekazilo nielen neustále urážanie katolíkov, lež i navrhovanie a vynášanie takých zákonov, ktoré slúžiť mali k ukrivdeniu a oškodeniu katolicizmu. *Nepriateli katolíkov, od tých čias čo jestvuje kresťanská ľudová strana, neopovážia sa prenasledovať katolíkov, bo vedia, že za každej príležitosti, tak v parlamente ako aj okrem parlamentu ostro zavrátia ich kresťanskí ľudáci vyslancovia.* **Všetko čo kresťanská ľudová strana prekazila v záujme katolicizmu a krajiny, je toľko hodné, ako čo pozitívne dosiahla, preto aj jestvovanie jej nielen oprávnené, lež zvlášte osožné a nevyhnutne potrebné je tak pre katolicizmus ako aj pre krajinu.**

Pri uvažovaní účinkovania kresťanskej ľudovej strany nesmieme na to zabudnúť, akým nápadom bola vystavená, čo všetko musela trpieť od prvopočiatku jej jestvovania. Prenasledovali ju nielen ako zákonne organizovanú stranu, lež osočovali, pomlúvali, tupili jej vodcov, vyslancov a ohnivým mečom vyhubiť chceli ľud, ktorý sme postavil sa pod jej zástavy. K odrazeniu týchto krutých nápadov ale potrebná bola energia, ktorú medzi riadnymi okolnosťami bola by mohla využívať k utvoreniu iných, vo verejnom živote zvlášte osožných vecí. Nemožno zatajiť, že behom času, jednotliví zunovali tento osud, nemali chuti ďalej kráčať trnistou cestou, opustili kresťanskú ľudovú stranu, hľadali a zväčša aj našli cestu k uplatneniu ich osobných záujmov. *Pri tejto smutnej politickej apostázii ale nemožno dostatočne zatracovať tú skutočnosť, že svoje opovrhnutia hodné odpadlivosť svoju slabosť ku ďalším bojom, pred ľahkoverným obecnstvom snázili sa odovodňovať lichotivými, bez*

všetkého obsahu, prázdnyimi frázami. Kresťanská ľudová strana blahonosným jej účinkovaním neodškriepiteľné úspechy dosiahla v celom obore, zvlášte katolíckeho verejného života. **V prvom rade veľká čiastka katolíckych krajinských ustanovizní povstala počas jestvovania a účinkovaním kresťanskej ľudovej strany, z druhej strany zas od dávna jestvujúce ustanovizne jej vplyvom dosiahly mohutného rozkvetu.** Či jedna alebo druhá týchto ustanovizní prítomne pridrža sa jej politickej zástavy, je vecou pobočvou. *Nepodvratná pravda je, že katolícku tlač založila a nesmiernymi obetami udržiava kresťanská ľudová strana. Zarovnak neodškriepiteľnou skutočnosťou je, že jedine kresťanská ľudová strana podujala iniciatívu ku znovu zrodeniu Uhorska v duchu Krista Pána.* **Kresťanská ľudová strana prevádzala, robila vždy politiku čisto kresťanskú, krajine a ľudu osožnú. Vytrvale bojovala za práva cirkvi, neohrozene zastávala záujmy ukrivdeného ľudu; víťazstvo pravdy a spravodlivosti bolo vždy jej heslom, preto dosiahla mimoriadných úspechov v celom obore verejného života.**

Z Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Katolíckej Ľudovej Jednoty veľké shromaždenie v spišskej stolici.

Organizácie Katolíckej Ľudovej Jednoty na území spišskej stolice 7. a 8. septembra v mestách Szepesváralja a Szepesófalú vydržovali veľké s voľbou stoličného predsedu spojené shromaždenia. V týchto shromaždeniach stredišťe zastupovali: Štefan *Rakovszky*, skutočný vnútorný tajný radca, predseda, dr. Alexander *Ernszt*, hlavný správca, ďalej krajinskí vyslancovia Georg *Szmrecsányi*, Anton *Beszkid*, Ján *Bartos* a člen spravujúcej rady Jednoty Edmund *Beniczky*.

V meste Szepesváralja vydržované bolo shromaždenie v nedeľu 7. septembra popoludní na priestore pred kostolom a za prítomnosti asi 2000 ľudí. Okrem obyvateľstva mesta k tomuto shromaždeniu dostavili sa početní horliví veriaci takmer z celého okolia, ba prišli zastupitelia organizácií ešte aj z Levoče a z obcí Felka a Batiszfalva. Z početných prítomných

pošfastilo sa nám poznačiť mena nasledujúcich: Ferdinand Fertsek, pápežský praelát, veľpraepošt, Ignác Zimmermann praepošt kanonik, Franc Zvada opátkanonik, Szepeshely. Štefan Zemanecik pápežský komorník, farár Szepesváralja. Dr. Ján Jurik podsprávca semenišťa, dr. Pavel Dolyák, dr. Ján Pollák, učbári bohoslovía. dr. Ján Sémann správca pripravovne učiteľov, dr. Ján Ruszinyák učbár pripravovne učiteľov, Franc Iványi správca semenišťa, Konrád Wengricky biskupský archivár, Pavel Drbjak, Ján Elischer

Bláhej pamiatky kráľovna Alžbeta, 10 septembra minulo pätnásť rokov čo anarchista Lucheni zavraždil ju v Genfe.

kapitulskej kapláni, Martin Gallovics kaplán, Julius Laszka učbár pripravovne učiteľov, Szepeshely. Edmund Schürger farár, Batizfalva, Alexander Boharesik farár, Felka. Eduard Skalsky farár, Szepesszentlőrinc. Michal Mindszenty farár Ágostháza. Matias Nyemecik farár Polyánfalu. Ondrej Oravec kaplán Szepesváralja. Ján Gürsching kaplán Löcse. Franc Ulmanek kaplán, Szepesolaszi. Štefan Hajós kaplán, Szepesolaszi. Gustav Hercegh biskupský úradník, Szepeshely. Julius Frits biskupský hlavný účtovník, Szepeshely. Teodor Buza regenschori, Szepeshely. Štefan Korchnyák učiteľ, Szepesszentlőrincz. Jozef

Szurák dozorca železničnej čiary, Szepesolaszi. Vilhelm Böhm regenschori, Szepesolaszi. Géza Megyesi slúžny, Szepesváralja. Dezider Czehula okresný sudza Szepesváralja. Alexander Engelhardt zverolekár, Szepesváralja. Max Tisza policajný kapitán. Szepesváralja. Eugen Róth okresný účtovník, Szepesváralja. Dr. Robert Vaskó pravctár, Szepesváralja. Béla Kiszely učiteľ, Szepesváralja. Stefan Repesik učiteľ, Szepesváralja. Jozef Barta fabrikant, Felka. Jozef Chládek podsprávca priemyselnej banky, Löcse. Ján Kaprácsik okresný notár, Ragyóc. Ján Kubica učiteľ, Hidegpatak. Ján Janecskó učiteľ, Szepesalmás. Štefan Harsányi, Štefan Grieger hostinský, Szepesváralja. Rudolf Vozáry, Karol Silvássy obchodníci, Viktor Fest, Karol Münnich, Ferdinand Sax. Alois Ritze atď. Szepesváralja.

Ludové shromaždenie peknu rečou zahájil a zastupiteľov stredišťa srdečne privítal pápežský komorník a farár mesta Szepesváralja Štefan Zemanecik. Štefan Rakovszky, skutočný vnútorný tajný radca a predseda Jednoty rečnil potom o blahonosnom vplyve Katolíckej Ludovej Jednoty na život katolíkov. Krajinský vyslanec kresťanskej ludovej strany Georg Szmrecsányi obšírne vysvetloval Katolícku Ludovú Jednotu. Dr. Alexander Ernszt, hlavný správca rečnil o blahonosnom vplyve a vznešenom povolání Katolíckej Ludovej Jednoty na všetky triedy kresťanského obyvateľstva. V reči svojej poukázal na účinkovanie miestnych organizácií spišskej stolice a predostrel návrh, aby cieľom čím skoršieho utvorenia stoličnej organizácie sosený bol agitacionálny výbor a za stoličného predsedu tohoto výboru aby vyvolený bol sepešhelský kanonik dr. Martin Pirhalla. Ludové shromaždenie tento návrh prijalo s hlučným oduševnením. Ján Bartos krajinský vyslanec v zápalistej reči vysvetlil ciele a program, ktoré Katolícka Ludová Jednota prevádzať mieni v budúcnosti. Dr. Pavel Dolyák duchovný správca a učbár bohoslovía v mene prítomne chorého kanonika Martina Pirhallu vrelými slovami poďakoval sa, že ludové shromaždenie vyvolilo ho za stoličného predsedu agitacionálneho výboru. Farár Štefan Zemanecik zápalistými slovami zaključil ludové shromaždenie, z ktorého telegrafické pozdravné poslané bolo vysokoosvietenému pánu biskupovi spišskému dr. Alexan-

drovi *Párvy*. Večer v dvorane mestského hostinca vydržiavaná bola spoločná skrovná hostina, pri ktorej zdravice vyniesli: dr. Alexan-

Machuvov, najvyšší človek sveta má 270 cm.

der *Ernszt*, hlavný správca Katolíckej ľudovej Jednoty, Štefan *Rakovszky*, skut. vn. tajný radca, predseda a učbár bohoslovnia dr. Pavel *Dolyák*.

V Pondelok 8. septembra popoludní veľkolepé ľudové shromaždenie vydržiavané bolo v meste Szepesófalú v Spišskej Magure. Príchod vyslancov strediska Jednoty do Magury, opravde rovnal sa triumfálnej ceste. Ráno o 8. h. dorazili na podolinskú železničnú stanicu, kde v mene katolíckeho obyvateľstva mesta pozdravil ich farár Franc *Spiritza*. Ztadiť po slyšení sv. omše na kočoch odcestovali do Starej Vsi. Medzi tým na ceste v obci *Kristályfalu* privítaní boli zriedkave veľkolepým spôsobom. Na konci dediny pri triumfálnej skvostne ozdobenej bráne čakala ich celá obec. Z vršku pri dedine duňaly výstrely mažiarov. Pred triumfálnou bránou prichodiacich zastupiteľov Jednoty ohnivou rečou privítal všestranne známy neunávený bojovník za práva cirkvi a ľudu Franc *Klein*, farár obce *Kristályfalu*. V mene obce ale jednoducho, lež veľmi peknou rečou privítal pánov hospodár J. *Michna* simurda. Na reči odpovedali sk. vn.

tajný radca Štefan *Rakovszky* a krajinský vyslanec okresu Anton *Beszkid*.

Do mesta Szepesófalú zastupitelia strediska dorazili o 3. hodine popoludní. Na chotáre mesta čakalo ich banderium pozostávajúce z 50 jazdcov. Pred samým mestom obyvateľstvo vo veľkom počte prijalo ich s hudbou. Tu bola postavená veľkolepe ozdobená triumfálna brána, ku ktorej keď sa blížili koče so zastupiteľmi strediska, ľud vítal ich hlučnými ováciami a z okolitých vrchov rachotily výstrely z mažiarov. Zastupiteľov v mene mesta maďarskou rečou privítal farár M. Ladislav *Herbszt* a po slovensky zápalistými slovami obuvník Jozef *Gürsching*. Na privítanie odpovedali sk. vn. t. radca Štefan *Rakovszky* a krajinský vyslanec okresu Anton *Beszkid*.

Ľudové shromaždenie, za prítomnosti asi 3000 ľudí, vydržiavané bolo na priestore pred kostolom. V shromaždení zastúpené boli všetky obce Magury. Obce Kacvin, Nižné a Višné Lapše dorazily s hudbou. Okrem obcí územia Magury zastúpené boli ďalej mesta Ólubló Podolin, Késmárk, Szepesbéla a obce: Szepes-tótfalu. Toporc, Kislomnic, Kisszalók atď. Z popredných osobností stolice boli prítomní:

Ján Csumitta dekan-farár, Ólubló. Anton Kubaszák dekanfarár, Szepesgyörke. Peter Krávec dekanfarár, Szepeshanusfalva. Ján Didecky farár, Szepes-tótfalu. Ján Janecsko farár, Késmárk. Ondrej Háber farár, Toporc. Ján Pataky farár, Szentmindszent. Julius Rác farár, Nedec. Štefan Andrásovszky farár, Frigyesvágása. Franc Urvay farár, Alsólápos. Štefan Dudasko farár, Nagyfrankvágása. N. Gérgye farár, Felsőlápos, Jakub Bohinszky farár na odpočinku, Szepes-ófalú. Viktor Wágner farár, Relyó. Franc Klein farár, Kristályfalu. Michal Majercsák farár, Szepesmátyásfalu, Vendelin Huszka farár, Erdős. Ladislav Moys farár, Helivágása. M. Ladislav Herbszt farár, Szepesófalú. Ervin Bisz gréc. kat. duchovný Osztornya. Viktor Neviczky gréc. kat. duchovný, Hársad. Michal Milly gréc. kat. duchovný, Nagyhársas. Ján Kukura kaplán, Késmárk. Andor Varsányi kaplán, Szepesbéla. Dr. Emil Toronszky pravotár, Ólubló. Dr. Béla Lieskó pravotár, Szepesófalú. Dr. Béla Jankura okresný lekár, Szepesófalú. Franc Mohl zverolekár, Szepesófalú. Andor Berník nadlesný, Sze-

pesófalva. Jakub Vadovszky učiteľ, Szepesófalva. Jozef Oravec učiteľ, Kristályfalva. Ludvik Kozák učiteľ, Erdős. Alois Kohút učiteľ, Szepesmátyásfalva. Eduard Schwarc učiteľ, Nedec. Ján Szlovik učiteľ, Podolin. Franc Szlovik učiteľ, Podolin. Franc Guttasy učiteľ, Ujterebes. Pavel Wachmundszky učiteľ, Bélakorompa. Jozef Dvorzsák učiteľ, Frigyesvágása, Valent Iglár okresný notár, Nedec. Otto Kamilla okresný notár, Ujterebes. Jozef Bisz okresný notár na odpočinku, Osztornya, Augustin Urvay obchodník, Osztornya. Karol Gavaldá knihvedúci sporiteľne, Szepesófalva. Štefan Ogibovics pokladník sporiteľne, Szepesófalva.

Ludové shromaždenie zahájil Franc Klein, neunávene horlivý farár obce Kristályfalva. Anton Beszkid krajinský vyslanec okresu za tým peknou rečou pozdravil zastupiteľov strediska, po čom Štefan Rakovszky, sk. vn. t. radca v dlhšej všestranným súhlasom slyšanej reči vysvetľoval nevyhnutnú potrebnosť bezodkladného organizovania sa katolíkov. Krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi ale za hlučného schvalovania prítomných vykladal ciele Katolíckej Ludovej Jednoty. Hlavný správca Jednoty dr. Alexander Ernszt konečne za hlbokej pozornosti obecnstva podal zprávu o účinkovaní Katolíckej Ludovej Jednoty a krajinský vyslanec, tajomník Ján Bartos v zapalitej reči vysvetľoval spoločenské, hospodárske a kultúrne ciele Jednoty. Za tým Jozef Piszarsik, rýchtár obce Hanusfalva zastupiteľom strediska v mene obecnstva vrele poďakoval sa za ich blahonosné účinkovanie a terajšie ustávanie. Ku koncu predseda sk. vn. t. radca Stefan Rakovszky prečítal osnovu pozdravujúceho telegramu, ktorý shromaždenie s výrazmi hlučného oduševnenia poslalo jeho eminencii kardinálovi a vesprímskemu biskupovi Karolovi barónovi Hornig z príležitosti 25-ročného jubilea jeho biskupstva. Návrhom predsedu ludové shromaždenie výraz vrelej lásky a nezklatnej oddanosti telegrafične poslalo i vysokoosvietenému pánu biskupovi spišskému dr. Alexandrovi Párvy.

Za oduševnenej nálady obecnstva, zriedkave veľkolepé shromaždenie ohnivou rečou zaključil Peter Krávecz, dekan-farár obce Hanusfalva a oduševné tisíce ludu rozišly sa v príkladnom poriadku.

Výkaz organizácií Katolíckej Ludovej Jednoty dľa farností na území spišskej stolice:

	Počet katolíkov.	Počet členov Katol. Lud. Jedn.	Procenty dospelých mužských v pomere ku obyvatelstvu
Alsólápos	639	70	44
Alsózugó	2296	28	5
Abrahámbikfalva	604	28	18
Agostháza	1198	38	13
Batizfalva	380	29	30
Bélakorompa	910	15	6
Busóc	147	4	11
Csontfalva	186	—	—
Csütörtökhely	1410	50	14
Duránd	759	—	—
Erdős	400	7	7
Felsőrépás	651	—	—
Felsőszalók	546	—	—
Felsőlápos	1290	88	27
Felka	711	54	31
Frigyesvágása	1203	—	—
Gnézda	1152	114	43
Görgő	1981	2	—
Gölnichánya	2830	150	21
Haraszt	455	12	11
Hernádfalva	2387	46	8
Hernádfő	1489	90	27
Hanusfalva	658	94	57
Hollólmnic	199	—	—
Helivágása	576	—	—
Hunfalva	684	115	60
Igló	8220	50	2
Iglóvaspatak	1656	—	—
Iglóvédhely	1002	—	—
Izsákfalva	279	29	42
Jekesfalva	1515	—	—
Káposztafalva	1499	85	23
Kalács	621	2	1
Kislomnic	224	10	18
Kristályfalva	560	80	57
Kisistvánd	1530	42	11
Késmárk	5102	150	12
Korompa	1372	36	5
Komlós kert	886	20	9
Kluknó	2336	18	3
Lándok	1181	65	22
Lőcse	4937	146	11
Lőcseszentanna	908	—	—
Létánfalva	1357	61	18
Leibic	1465	134	36
Lucsivna	1618	—	—
Mateóc	708	61	34
Lehnic	629	19	12
Márkusfalva	3327	132	17
Malompatak	279	—	—
Majorka	547	57	42

	Počet kato- likov.	Počet čle- nov Katol. Lud. Jedn.	Procenty dospe- lych mužských v pomere ku oby- vateľstvu
Merény	1614	26	6
Ménhárd	401	53	53
Nagyfrankvágása	775	56	29
Nagyszalók	260	—	—
Nedec	1107	66	24
Ólubló	1542	47	12
Pálmafalva	958	28	12
Polyánfalu	2336	—	—
Poprád	1885	205	43
Podolin	1266	51	16
Poprádremete	985	33	13
Relykó	795	52	26
Ruszkín	578	24	17
Savnik	930	63	27
Svábfalva	507	52	42
Svedlér	784	112	57
Szepesremete	716	63	37
Szepeshely	2186	234	43
Szepesváralfa	2899	142	20
Szepeskörtvélyes	692	49	28
Szentmindszent	775	59	30
Szepesmindszent	1137	107	27
Szepesolaszi	2523	114	51
Szepesszentlőrinc	473	—	—
Szepesedelény	1570	90	23
Szepessümeg	1782	69	15
Szepestapolca	985	6	2
Szepesvéghely	1307	36	11
Szepesszombat	658	—	—
Szepesbéla	1799	142	32
Szepestótfalu	993	68	35
Szepesgyörke	2113	178	34
Szepesmátyásfalva	917	71	31
Szepesófalva	965	45	19
Szlatvin	602	—	—
Szomolnok	2892	262	36
Szomolnokhuta	854	110	53
Toporc	554	64	46
Ujbéla	787	—	—
Ujterebes	1038	67	26
Ujlubló	936	34	15
Védalu	718	57	32
Zár	1240	—	—
Zakárfalva	1126	62	22
Zsigra	1536	14	4

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XX. dvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Mungovskí bitkári.

Tak sa nám pozdáva, že okolo Tiszu smrdí volačo, bo mladá gárda mungovská chytá palice a nabíja revolvery, aby obránila svojho miláčka: Tiszu. Gróf Pallavicini bol tak smelý podkúriť Tiszovi na šomodskom stoličnom shromážení, že vraj namlúval istých svedkov, aby nesvedčili proti Lukácsovi, najväčšiemu panamistovi Európy. Tisza zaškripal zubami a cítil sa byť urazeným skrze Pallaviciniho odhalenie.

Toto urazenie len krv môže zmyť — rúcať Tisza ako ušiak v lvovej koži a zaraz vyslal sekundantov k Pallavicinimu. Lenže tento tak dobre vie šablu obracať, že Tiszu viacej razy po bruchu plaskol.

Tisza pred súd šable šiel pravdu vyhľadávať a dokázať že je nevinný, lenže šabla nedala mu zadosťučinenie. Iný človek, ktorému by na oči vyhodili, že vyučoval a navádzal svedkov, aby lhali pred súdom, proti osočovateľovi, čo to o ňom tvrdil, žiadal by trestné zakročenie. Tisza však bojí sa ísť pred súd a z toho uzatvára celá verejná mienka, že smrdí dačo okolo Tiszu, a že gróf Pallavicini nie bez základu odhállil

Arabský učiteľ lenivého žiaka trstenicou bije v podešvy.

Beregski Rusniaci. Pritomne hniezdo cholery a pažravych kazárov.

Tiszové machinácie v Désy-Lukácsovskom procese. To ale potrdil aj gróf Imrich Károlyi, akožto predseda Uhorskej banky.

Je to ozaj špatná vec, keď Tiszu z toho obviňujú, prečo by obyčajný človek dosť ľahko v hárešte sedel. Mrzí to aj mungov, radi by ustá zapchať istým pánom a to paliciami, zauchami a revolvermi. Veru tak! Práve tak robievajú aj bakoňskí kanási. Tí so svojimi záležitosťami tiež neidú pred súd, lež vybavia to palicami, nožom a fokošmi. Takto aj mungovci zakročif chcú proti tým, ktorí by sa opovážili na sodpovednosť fahať Tiszu. Mungov najmä to dopálilo, že gróf Michal Károlyi v novinách publikoval, že záležitosť Tiszu a Pallaviciniho v dome veľmožov bude mať pokračovanie, bo vraj verejná mienka vedieť musí, čo je vo veci. A tak Tisza musí vyrukovať s barvou. Keď pred súd nešiel zažalovať Pallaviciniho pre «osočovanie», pred krajinou musí povedať, k čomu on navádzal Imricha Károlyiho a ešte druhého svedka.

Tisza je teda v súroch. Ako čo by sa prepať otvárala pred nim. Lenže tam je jeho gárda, ktorá sa nikdy nepoddá a ktorá neopustí svojho vodcu. I sprisahalo sa 39 smelých, odvažlivých mladých mungovských poslancov, že

sa biť budú, Vo svojich novinách na vedomie dali každému koho sa týka, aby sa nikto nepopovážil o Tiszovi zle myslieť a hovoriť, bo ináč budú čiapať, biť, mlátiť a strieľať.

Tiszovi teda nepostačia žandári a tajní policajti, ktorí ho jednotajne strážia. Nenie mu dosť posádka ozbrojených drábov v krajinskom dome, lež má kolo seba mungovskú gárdu. Za Lukácsové peniaze vyvolených poslancov. Títo nebudú sa v rovnošate vypínať, ani plat nedostanú za službu, ani nebudú pod vojenským kommandom, lež budú sa biť tak po bakoňsky. «Len ho po hlave, aby neokulhal.»

Hľa, čoho sme sa nedožili. Máme úradných bitkárov, ktorí fahajú ablegátsky plat.

Na jedno hádam nerátali títo diplomovaní bitkári, že tí, na ktorých sa oni chystajú, nebudú sa brániť holou rukou, lež budú mať zbraň a môže sa stať tá patália, že opozičiarci prebijú hlavy Tiszovým civilným pandúrom.

My síce neschvalujeme takéto ozaj bakoňské bitky, lež žiadame od Tiszu, aby sa pred súdom očistil. Vzduch itak plný je podozrievaním. Súboj nedal za pravdu Tiszovi, treba teda appellovať na riadny súd. Tam nech dokáže gróf Pallavicini, že pravdu mlúvil. Bez toho vždy viac smrdeť bude v mungovskej strane a zvlášte okolo Tiszu.

Fatranský.

My a vojenská vláda.

Nejedon z našich čitateľov premýšľal nad tým, prečo práve Štefan Tisza ostal ministerpredsedom? Prečo práve v ňom dôverujú aj tí najvyšší? Prečo odobrujú všetky jeho zákony a nariadenia, bárs sú aj proti vôli ľudu a ústave krajiny? Prečo nerozpošlú snem ako to v minulosti robievali, keď sa dokázalo, že ministerpredseda zamotaný je v špinavých veciach?

Hej! a kolko je tých «prečo». lenže na každé jedno «prečo» obdržíme iba jednu odpoveď asíce: «medzi včulajšími okolnosťami jedine Tisza sodpovie požiadavkam tých pánov, ktorí vplyv majú na Uhorsko». No a čo že tí páni od nás žiadajú? Čo nám sľubujú a dajú?

Dať, nedajú oni nič, tým viac pýtajú a Tisza je ten gavalier, ktorý vyplní každú žiadosť tých pánov, ktorí ho na vláde držia. Neverte, že Tisza preto ostal ministerpredsedom, bo má —

ako sa o ňom hovorí — železnú ruku. Paroma ju má. Vo Viedni nedbajú, keď sa v Uhorsku aj do vlasov dajú a keď poslancovia roky a roky obštruovať budú. Vo Viedni majú starosť vždy len o jednu záležitosť a to je vojsko. Pamätáme sa, ako Tisza odhlasoval nový vojenský zákon. Na jeho pokynutie vstali mungovia hore a zakričali: «Áno, odhlasujeme!» A zákon bol vyneseny. Že to bolo násilie a že skrze

domu oblahli ozbrojení strážnici. Do krajinského snemu chodia len mungovia a to sú Tiszoví otroci. Ako celý svet vie, ešte Lukács ich kúpil za ukradnuté peniaze. Ti teda tak musia tancovať, ako im Tisza hvízda. Vojenská vláda preto môže byť istá, že jej nikto nebude odporovať, keď znovu sekne žilu ubohému ľudu Uhorska.

A na túto operáciu už od dávna sa chystajú

Krst cisára Konštantina Veľkého. Konštantín bol prvý rimanský cisár, ktorý sa dal pokrstiť.

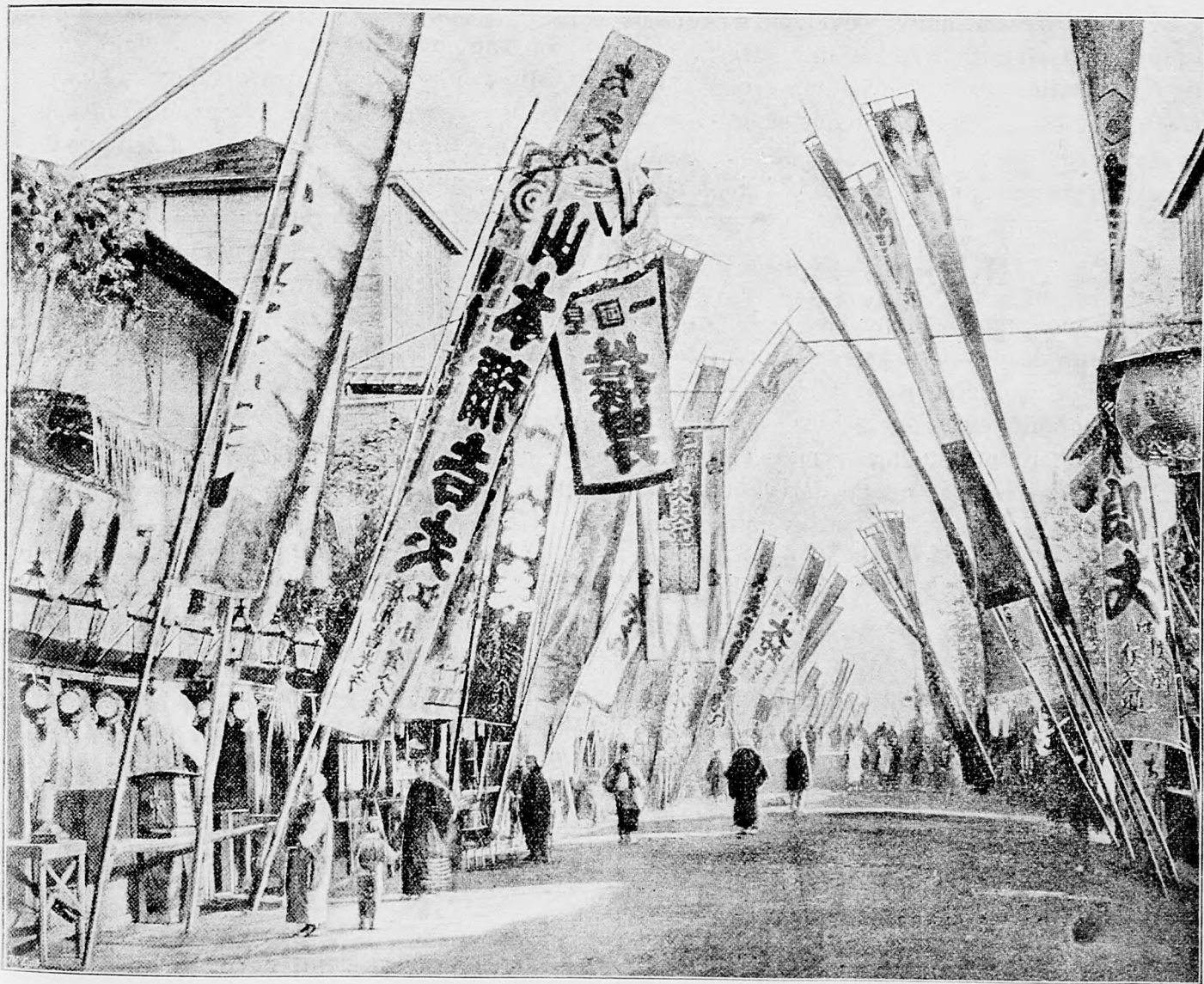
ten zákon veľké farchy uvalil Tisza na bedrá daňujúcich občanov, na to nemysleli ani mungovia ani viedenský páni. Násilné zakročenie Tiszu veľmi imponovalo vojenskej vláde, ktorá nespokojila sa s novým vojenským zákonom.

— To je náš človek — hovoria vo Viedni. Šanujme si ho! — a držia Tiszu v ministerpredsedníckom kresle, až dotiaľ, kým nevyhovie všetkým vojenským požiadavkám. Pojde to ľahko, veď opozícia nemá prístupu do snemovne, bo brány, chodby, ba ešte aj pivnice krajinského

hlavní velitelia armády. Nemecko už sdivhlo počet svojho vojska. Ríšsky snem už dávno odhlasoval nové farchy vojenské. Tak to žiadal cisár vo svojej namyslenosti. A nemecký cisár je našim spojencom. Kolkokrát je naša monarchia v súroch, skrýva sa za jeho chrbát. Nemecký cisár preto rozkázal našej monarchii, aby si zdokonálila vojsko. A veliteľstvo našej armády zaraz vypracovalo plán a zostavilo rozpočet. Šlo to v tajnosti, aby nebol odpor proti novým vojenským požiadavkám, lenže vieden-

Eskimo, obyvatelia krajov severnej točne.

Japonská ulica v meste Jokohama.

ské uoviny už pred mesiacmi odhalily túto tajnosť a včul — ako vyslovil sa Héderváry — už každý peštiansky nosič (hordár) vie, že o 50.000 mužov zvýšia kontingent rekrútov. Vojenská vláda je aj istá, že Tiszovský snem bez slova odhlasuje tie nové farchy. A páni vojaci dobre rátajú. Tisza a jeho mungovia sú natoľko vlasteneckí, že dajú Viedni čo hneď aj poslednú košelu, pravda nie vlastnú, lež svojich voličov. Nebudú ohľad brať na to, že nás balkánska vojna asi šesťsto millonov stála, bárs sme sa nebili. Nepohne ich k odporu, že krajinu povodne stihly. Nepríde im na um, prázdna krajinská pokladnica, v nejž ani haliera niet na výpomoc vytopencov. Mungovia jedine na to myslia, že ich ako telce kúpil Lukács a že svoju dušu, statočnosť podpísali najväčšiemu panamistovi Európy.

Tiszovský snem odhlasuje nové vojenské farchy. Mungovia sa budú chváliť, že konali vlasteneckú povinnosť a že obránili «vlast», my daňujúci občania však s boľastným srdcom budeme hladieť do našich prázdnych stodôl a komôr a vzdýchneme: Pane Bože odkiaľ vziať, keď ani chleba nemáme! *Záhorský.*

Z Nitrianskej.

Neraz som premýšľal, na čo je ten nový kataster? My gazdovia to sme zkusili, že z toho nemáme žiadneho osuhu. Od rokov trvá tá práca a prejdú ešte roky a roky čo na ňu budeme platiť. Najprv inžilíri vymeriavali chotáre. Driapali sa ešte aj na tie najvyššie vrchy, a vystřicali rôzne znaky, ktorým len oni rozumejú. Práca tá stála ohromné peniaze, bo potrebné bolo k nej veľa ľudí. Vláda bola natoľko nesvedomitá, že všetky trovy pri tom vyhodila na obce. A obce z čoho platily, bo ako známo nikdy nemajú hotových peňazi? Z príražok. Áno, následkom tej hlúpej hračky s tým katasterom dakde o viac sto percentov poskočily obecné dane. Ubohí občania platte. Páni úradníci a rôzni perohryzovia ani halier nedajú. Oni oslobodení sú od príražiek. Krásna spravodlivosť. To však není všetko. Po inžilliroch prišli k nám volakýsi «betíteši». Tam ho ďas vie, kto sú to za páni. Tí vraj sostavujú novú pozemkovú knihu. Každého majiteľa predvolajú a musí dokázať rod-

ným listom, že on je «on» a tiež aj to, že otázný pozemok a grunt je jeho. To znamená zase nové trovy, nové príražky. Páni merníci aj zeme klasifikovali dľa ich jakosti. Či to išlo po spravodlivosti, to sám Pán Boh vie. Na mnohých miestach smiešne previedli tú klasifikáciu, len aby roľníci čím väčšiu daň platili. Veď vraj ten kataster je na to. Že vraj sa premenily pozemkové pomery. Áno, pravda je, lenže nech štát nezdiera chudobu a nech neobťažuje obce novými a novými farchami. Ponevác z nového katastru jedine štát má choseň, nech teda všetky trovy, ktoré zapríčiňuje riadenie katastru, snáša sám štát. *Gazda.*

Vystane krajinská púť do Ríma!

Smutnú povinnosť vyplňujeme s touto správou. Mimo nás vznikajúce okolnosti, ktorých prísnemu a svedomitému uvažovaniu nesmeli sme vyhnúť, opätne prekazily nás a znovu hatia nás v tom, aby na naše pozvanie k cestovaniu hromadne chystajúcich sa bratov našich katolíckych zaviedli sme do svätého mesta a účastných učinili ich jubilárnych slávností z príležitosti 16-storočnej výročitej pamiatky vyhlásenia slobody kresťanstva.

Z jary ťažká nemoc Jeho Svätosti, *prítomne ale po mnohých stranách krajiny a v hlavnom meste vystupujúca z Východu dovlečená nebezpečná nákaza cholery, znemožnila nám prevedenie nášeho plánu.* Pred niekoľko dňami súkromnou cestou upozornili nás, že v tom páde, keby sme zariadenú púť prítomne uskutočniť chceli, cestovateľov vystavili by sme prípadne mnohým neprijemnosťam a zaiste aj hmotnému oškodeniu, ktoré vopred predvídať nemožno. Ponevác ale deň po deň dozvedáme sa o tom, že vrchnosti tu i tam zakazujú púte a jarmoky a aj v Budapešti zvláštnemu ochrannému pokračovaniu podrobujú všetkých, čo do hlavného mesta prichádzajú z územia choleroou nakazeného, úradným prípisom požiadali sme budapeštianský hlavnolekársky úrad, aby sme sa spolahlive dozvedeli, čoho držať sa máme poťažne krajinskej púte do Ríma.

Dr. Alexander Szabó, zastupiteľ hlavnolekárskeho úradu na náš príspevok odpovedal nasledovne:

Púť do Ríma radím zastaviť, pretože:

1. *Hlavné mesto Budapešť prítomne nakazené je cholerou.*

2. *Práve z tej príčiny pristavili by púť za každým krokom. (V Trieste, v Benátkach, v Ríme atď.)*

3. *Aj z tej príčiny, bo prichodiacim z územia cholerou nakazeného, každý vyhýba (hostinskí atď.)*

Ponevác teda ľahké presvedenie krajinskej púte do Ríma zabezpečiť nemožno, pretože prípadné kontumácie a desinfikovania, každému jednotlivému pútnikovi zapríčiniť by mohli mnohé útraty a ešte väčšie nepríjemnosti, ba zničily by i slávnostnú náladu celej púte, *s hlbokým zármutkom odhodlať sme sa museli k zastaveniu tejto púte.*

Keď z tejto príležitosti vrelé vďaky vyslovujeme všetkým, čo na naše pozvanie pripojili sa chceli ku tejto púti, dávame spolu na vedomie, že **pokladnica Katolíckej ľudovej Jednoty s dnešným dňom začala zpiatky posielat' obdržané obnosy ku súčasťneniu sa na tejto púti.**

Budapešť, 15. septembra.

S bratským pozdravom

Predsedníctvo Kat. Eud. Jednoty.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Utvorenie novej opozičnej strany.

Gróf Julius Andrássy cieľom prekáženia ďalších nezákonností, aké od počiatku jej jestvovania pácha mungovská strana a vláda národnej páce, v nedeľu 14. septembra založil opozičnú ústavnú stranu, stojácu na základe vyrovnania r. 67.

Kresťanská ľudová strana z tejto príležitosti v pondelok 15. septembra, za prítomnosti všetkých členov strany vo vlastnom kruhu vydržovala poradu, v ktorej gróf Aladár Zichy ako predseda kresťanskej ľudovej strany, o novej opozičnej ústavnej strane svoju mienku vyslovil nasledovne:

— Ja utvorenie krajinskej ústavnej strany vítam s úprimnou sympatiou. Za prvé preto, bo od tejto strany očakávam, že v politickom živote napozatým súčasťnia sa i takí, ktorí posiaľ neprevádzali aktívnu politiku, ačpráve docela zatracovali neustále šliapanie krajinskej ústavy a celý systém neslýchaného násilenstva. S úprimnou radosťou vítam utvorenie tejto strany, bo v nej spatrujem sosenenie opozičie a som tej mienky, že opozičia skrze to tým ľahšie dosiahne svoje ciele, zpatuvedenie totiž ústavnej slobody a statočného, na mravných základoch spočievajúceho parlamentarizmu.

— Presvedčený som, že ako vedeli sme spoluúčinkovať so stránkou neodvislých, ačpráve nachodily sa medzi nami veľké politické rozdielnosti, k dosiahnutiu spoločných cieľov práve tak budeme môcť spoluúčinkovať i s novou krajinskou ústavnou stranou. Pri tom ale pevne budeme sa držať nášeho starého programu a neustále budeme bojovať za uplatnenie našich zásad.

Utvorenie tejto novej strany ale má nás k tomu povzbudzovať, aby sme aj my stupňovnou silou organizovali sa po všetkých stranách krajiny.

Alexander *Simonyi-Semadam* krajinský vyslanec zarovnak s radosťou víta utvorenie novej opozičnej strany na základe vyrovnania r. 67. A keď aj kresťanská ľudová strana spoluúčinkovať bude s touto novou stranou, pri tom celou silou pracovať a bojovať má za uplatnenie všetkých jej zásad.

Stefan *Rakovszky* zarovnak ochotne bere v známoseť utvorenie novej opozičnej strany. Aby ale kresťanská ľudová strana pri spoluúčinkovaní s touto stranou ani najmenšieho neutratila, z jej slobodnej akcie a samostatnosti, aj my neustále máme sväčšovať počet našich členov a s celou silou pokračovať v organizácii našej strany.

V porade konečne cez dlhší čas pojednávali o vnútorných záležitostiach organizácie strany.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

B E S E D N I C A.

Turci idú...

Povešť z tureckých časov.

Horvátsky napísal *rev. Karol Ferkič*, kat. farár. — Volne poslovenčil *rev. Jan Králíček*, S. J.

VIII.

V tureckom zajatí.

Keď Štefko počul ten rozhovor, bol jako hromom omráčený. Jasno videl, čo čaká na mesto...

— Hnusná zrada! Tento kujon Štumberg! — povedal v sebe. — Všemohúci Bože, vrúcne Ťa prosím pre Kristové rany, ukáž mi, jako vyslobodiť domoveň i svoju sestru!

A nemodlil su nadarmo; zrazu vedel čo urobiť. Dochmatal sa zase ku dverám kaplnky a volal potichu:

— Ilonka! Sestra!

Odpovede nedostal.

— Helena, ja som, tvoj brat Štefko!

I zdálo sa mu, že čul kroky...

— Ty si to, brat môj drahý? — pýtal sa hlas z nátra. — Bože môj, i ty si zajatý?

— Áno, sestra drahá, ale poteš sa. Vyslobodíme sa. Pán Boh nám pomôže. Či si samotná, sestra?

— Samotná — odpovedal hlas z kaplnky.

— My sme v polianskej väži, ty si v kaplnke. Id teraz do prostriedka kaplnky. Zdvihni tam dosky, kto rými je pokrytý hrob pod kaplnkou. Ztadiaľ prídem k tebe...

Potom sa zohnul a sviazanýma rukami chmatal po zemi. Na zadku našiel dvierka, ktorými sa šlo do pivnice. Trápil sa, trápil, ale pre sviazané ruky nemohol prstami prichytiť dvierka, Pot ho oblieval. Zúfajúc, pokúsil sa nohou. I skutočne päťou zachytil vrátka. O chvíľku pod zdvihnuté dvierka spúšťal sa už do malej pivnice. Z tej pivnice cez dieru v stene mohol človek prejsť pod kaplnku, kde za starších časov pochovávali zemanskú rodinu, ktorej patrili kaštieľ. Zo samej kaplnky nemohlo sa ísť do krypty, bo na vchode bol veľký mramorový kameň, umele vytesaný. Pred tridsať rokmi ale, keď Turci prichádzali, ten kameň dali preniesť do kostola križovčianskeho, aby ho Turci nerozdrúzgali a vchod prikryli len doskami. Toto pomohlo ubohému zajatému. Ačkoľvek v hrobovej tme, predsa prechmatal sa ku priechodu a potom ku spomenutému zátvoru z dosiek. Zdvihol ich hlavou; pomáhala mu i sestra z kaplice a o chvíľku ich sdivhli. Lež so sviazanými rukami Štefko nemohol sa do kaplnky vyšvihnúť. Na šťastie mal pri sebe nôž, pri sebe nosil ho v nebezpečných časoch. Helena mu ho vytiahla z vrecka a rozrezala mu putá.

Štefko sa teraz vyšvihol do kaplnky a brat i sestra sa obejmuli.

— Brat môj drahý! Sestro milá! — bolo jediné, čo mohli vysloviť. Pre radosť skoro zabudli, kde sú.

Ale chytro sa vzpamätali. Krátko si rozpovedali, čo sa s každým stalo. Štefko povedal i to, čo počul o zrade a potom jej vyjavil, čo chce urobiť.

— Joj, milý bratko, veď je to hotová smrť. Zabijes sa — povedala plačúc Helena.

— Nie, sestra — tešil ju on. — Pán Boh mi dal tú myšlienku. Pred piatima rokmi z huncútstva skočil som tak zo strechy kaplnky do potoka. Pán Boh ma vtedy chránil, ačkoľvek som to nezaslúžil. Dnes to činím pre veľkú vec. Nebojím sa, sestro za seba. Len mi je ťažko teba tu nechať medzi pohanmi a divochmi. Nech ťa ochraňuje tvoj anjel strážca!

Štefana oblialy slzy. Ubohá sestra ho tešila:

— Choď len, milý Štefko, urob na čo si sa odhodlal. Boh ťa bude chrániť. Mne ale daj tento nôž. Ohránim si ním svoju česť...

— Bože! Vari nechceš...

— Utiš sa, Štefko, Pán Boh nám pomôže.

Štefko privinul sestru na srdce.

— S Bohom Štefko!

— S Bohom, Helenka, modli sa za mňa!

Štefko vytrhol sa z jej objatia. Zhodil so seba náprsniak a čižmy, vyšinul sa na oltár a po kamenom stĺpe vyškríbal sa celkom na vrch. Blesk osvietil kaplnku. Štefko chytil sa blízkej mreže. Na mreži chýbaly dve železá. Štefko sa prevliekol.

Blesk znovu rozsvietil kaplnku. Helena kľaciac, zbadala brata na streche kaplnky. Oči sa im stretly. Štefko ju pozdravil rukou — za okamih bolo ticho — potom ale bolo čuť silný pleskot vody... Helenu prešiel mráz a omdliac, padla na zem.

Vichor zúril ďalej. Dážď sa lial, ako keby sa nebo bolo otvorilo. Tma bola jako v rohu. Len blesk kedytedy osvietil Štefka, ktorý sa boril vlnami rozvodneného potoka...

C H Y R N I K.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Najdôstojnejší pán knieža-primas, arcibiskup ostrihomský, skut. vnút. tajný radca dr. Ján *Csernoch* penzijnému fondu ostrihomského arcibiskupstva veľkodušne daroval 50 tisíc korún.

Z biskupstva baňskobystrického. Dr. Georg Gonda dekan-faráš obce Erdőbánya odobral sa na odpočinok. Vincenc Puszkailer z obce Pálosnagymező za kaplána vymenovaný je do Detvy. Z novovysvätených ako kapláni poslaní sú: Jozef Długopolszky do Feketebalog, Jozef Kocsner do Pálosnagymező a Béla Várnai do Benesháza.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v kaplnke biskupskej rezidencie subdiakonov Barnabasa Szabó a Antona Várady vysvätil za diakonov, 8. septembra odcestoval do Nagyida, kde vlni zhorený a horlivostou vicedekana tamojšieho farára Franca Zagalla a obeti-

vosťou farníkov obnovený kostol posvätil za veľkých slávností, po čom vrátil sa domov a hneď za tým na schôdzske, zariadenej ku napomoženiu povodňou stihnutých, povedal hlboko poučnú reč. V kaplnke cintorína postavenej k úcte sv. Rozálie 7. septembra odbavovaný bol odpust, z ktorej príležitosti slávnostnú sv. omšu pod infulou slúžil kanonik Karol Belky. Odpust Panny Marie Sedmiboolestnej na tunajšej kalvării odbavovaný bude 21. septembra a z tej príležitosti držané budú kázne v maďarskej, slovenskej a v nemeckej reči. Dr. Géza Rátnay profesor akademie v Jágri, vymenovaný je za profesora na tunajšiu akademiú. Katolícky čitateľný kruh 14. septembra so značným ošohom vydržoval vinobranú zábavu. — Dr. Ján Csiszárík vesprém-sky kanonik, cirkevný radca pri vatikánskom konzuláte na domoveň sv. Jozefa opustených detí daroval 100 korún. Duchovní, ktorí súčasťili sa v posledných sv. exerciciách, pre kaplnu semeníša obetovali 158 korún. a na sv. missie cudzozemska 50 korún. V tunajšom spolku katolíckych tova. yšov 7. septembra usporiadali pekné divadelné predstavenie. Do obce Felsőslázlófalú, osvietený pán biskup za učiteľku vymenoval Margitu Pauliczky.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup, skut. vnút. tajný radca dr. Alexander Párvy, v tohoročnom XI. obežnom liste duchovenstvu svojho biskupstva odporúča Spolok sv. Kríža uhorsko katolíckeho abstinentného kňazstva. Potom dáva na vedomie, že v tomto roku na území biskupstva sossbieralo sa sv. Peterských halierov 9538 korún, ku tomuto obnosu osvietený pán biskup dal 3600, biskupský námestník Fertsek 220 a ostatní kanonici po 100 kor. — Osvietený pán biskup minule navštívil direktora podolinskeho katolíckeho hlavného gymnázia piaristov. — Ústredný výbor krajinskej katolíckej učiteľskej pomocnej základiny odhlasoval štipendium Helene Mudry prvotriednej žiačke učiteľskej pripravovne. — Vo Vlachoch utvoril majú Eucharistický spolok dietok.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Na tunajšej kalvării 13. a 14. septembra k úcte Povýšenia sv. Kríža odbavovaný mal byť veľký odpust, ktorý ale z nariadenia vrchnosti na tento rok vystal z bojzlivosti pred choleroú, z podobnej príčiny 15. septembra jarmok tiež nebol vydržovaný. — Mungovci potrebujú mnoho peňazí a pretože už všetky žriedla dôchodkov vyčerpali, zamýšľajú utvoriť krajinsku assekuráciu proti ohňu, aby na ľud uvalili tým väčšie porcie. — Mnohé mliečarky tým falšujú smetanu, že do nej nasypú múky. Takúto falšovateľku smetanu a mlieka vrchnosť pokutovala na 20 korún. K výstrahe druhých uverejňujeme aj jej meno. Volá sa Ondrejová Viroztek a býva v obci Terjékfalú. Domovní tunajších slepých darovali: Michal Kovaliczky bývalý správca majetku grófa Szirmayho 10 a istý bezmenný z Bardijova 6 korún. — *Kisszeben:* Minule objavily sa tu biele lastovičky, z ktorých jednu zastrelili a poslali krajinskému muzeumu. — *Kisfalú:* Vo sviatok Narodenia Panny Marie 8. septembra odbavovaný tu

bol veľký odpust, z ktorej príležitosti mnoho národu pristúpilo ku sv. sviatosťam. Podobné odpusty odbavované byly aj v obciach Héthárs a Szinye. V tejto obci hrubú sv. omšu slúžil Adalbert Wick, radca biskupskej sv. stolice a professor náboženstva na král. gymnáziume a slávnostnú kázeň držal Ján Frimmer farár obce Sztankahermány. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie za učiteľov vymenoval nasledujúcich: Ondreja Katelyák do Szentkereszt a Jozefa Gábor do obce Finta.

Chýry zo Spiša. Rakúsky minister orby pre ovčie sypaniece zakázal, aby z lubovenskeho okresu ovce prevážaly do Rakúska. — Vo Svätom Ondreji Franc Jaško preklal tú ženskú, s ktorou len tak na vieru žil. Divá láska sa obyčajne aj divo končí. — Na toporskom chotári toporský pánsky lesný Ján Dragosser zastrelil jedného vlka. Na tom istom chotári videli i medveďov, ktoré tam ako aj na veľkolipnickom chotári roztrhali viac kusov rožného statku. — Margita Liftner r. k. učiteľka obce Harakóc vymenovaná je k štátnej škole v obci Vágterbete. — Artur Duba účtovník spišskosobotskej katolíckej ľudovej banky zasnubil sa so slečnou Emmou Sanka v Hajdunánaši.

Obet nepozornosti. Na Vrútkach 12-ročné dievčatko Alžbeta Birátova ktorési rano chcela si uvariť kávy na sporáku, pretože jej však uhlie v sporáku nechcelo horeť plamenom, preto ho obľiala špiritusom, načo uhlie náhle vyškľaklo. Od plameňa, ktorý vyšľahol zo sporáka, zapálily sa šaty dievčatka a nešťastné dieťa na celej spodnej časti tela utrpelo nebezpečné popáleniny. Dievčatko odviezli do turč.-sv.-martinskej nemocnice.

Utopila sa v Orave. Obyvatelia obcí ležiacich pozdĺž menších riek, keď majú robotu na druhej strane rieky, aby si cestu zkrátili, často pešo prebrodia rieku. Takto chcel urobiť aj porubský obyvateľ Ján Simko so svojou manželkou, keď išli do Veľkého Bysterca pri Dolnom Kubíne. Rano chceli prebrodiť Oravu, ktorej voda zdala sa im byť plytkou, ale sa sklámali, bo ich prúd vody zachytil a Veľkobysterčanom sa len Simko podarilo zachrániť, jeho žena sa utopila.

Pozor na deti. V Blatnici (st. turč.) 2-ročné dievčatko mlynára Jozefa Čizmárika s viacerými dietkami hralo sa nižšie mlyna. Cudzie dietky, keď zunovaly hru, odišly a mlynárovo dievčatko ako-ako nie spadlo do potoka. Keď ho rodičia hľadali, dievčatka už nikde nebolo. Zlé tužiaci rodičia prekutali aj spodok hate, kde skutočne našli mrtvolu svojho dieťaťa. Otec hneď poslal pre lekára, dievčatku ale už nebolo pomoci.

Nešťastie na železničnej stanici. Na železničnej stanici v Sátorajaulyhelyi počas šibovania jeden rušeň vrazil do jedného prázdneho vozňa. Štyria železniční zamestnanci boli ľahšie a úradník chemickej dielne Jozef Knével bol nebezpečne ranený. Príčinou srážky bolo mýlne postavenie výhybiek.

Besný pes. V Draškoveciach (st. turč.) do dvora tamojšieho statkára Šimona Bulovského ktorýsi deň

zatúlal sa cudzí pes a slúžky Annu Kurhajecovu a Mariu Kalnickú pohrýzol. Nešťastné osoby naskutku zaviezli do Turč. Sv. Martina, odkiaľ ich po lekárskom preskúmaní hneď odviezli do Pasteurovho ústavu v Budapešti.

Nešťastie na roli. Robotník Eliaš Wágner z obce Turócneheti s viacerými koscami kosil zbožie árendátorovi Jakubovi Bergerovi v Košťanoch. Z dosiaľ nevypátranej príčiny tak spadol na kosu končitým koncom nahor obrátenú, že kosa prešla cez neho. ba prerazila mu aj ľavú stranu pľúc. Odviezli ho do nemocnice, kde zápasí so smrťou.

Trachoma. V Nových Zámkoch v Kurzweilovej tehliarni 30 ľudí trpí na trachomu, ktorú chorobu jeden kočíš dovliekol do tehliarne. Zdravotnícky výbor porobil potrebné ochranné poriadky, aby sa choroba ďalej nešírila.

Smrteľné nešťastie. Na Vrútkach kurič rušňov Ondrej Kiss 6. sept. večer jedon rušeň viedol zo stanice, na ktorej zostavujú vlaky, na hlavnú stanicu. Aby si cestu zkrátil, preto pri budove, v ktorej kúria, skočil z rušňa. Práve vtedy jachal ťadial budapeštiansky vlak, ktorý Kissa odsotil na susedné kolajnice, kde kurič bez povedomia ostal ležať. Železniční robotníci odniesli ho do lekárskej ordinačnej izby, lekár mu však nemohol pomáhať, bo Kiss bol už mŕtvý.

Zavretá ovoda. V Klástore pod Zniovom (st. turč.) medzi dieťkami šíria sa osýpky, preto podžupan stolice tamojšiu štátnu ovodu na neurčitý čas dal zavreť.

Keď sa susedia hnevajú. V obci Hegyhát (stol. zvolenská) gazda Ján Melicherčík tieto dni znovu povadil sa s tamojším obyvateľom Ondrejom Tereňom a v zlosti z flinty strelil mu do prs. Ondrej Tereň ešte obehol okolo stodoly, potom ale klesol a zomrel. Tereňovu mŕtvolu lekári pitvali a v prsiach Tereňa našli 8 zajačích brokov. Vrah, keď ho vypočúvali, povedal že sa s Tereňom od mladí hnevali, ale bezprostrednú príčinu toho čo sa stalo, nechcel vyzradiť. Vraha odviezli do väzenia štátneho zastupiteľstva v Baňskej Bystrici.

Zpod Vysokých Tatier (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Kresťane».

Pred 100 rokami zúrily u nás podobné, ba ešte hroznejšie lejaky a povodne ako teraz. Veľkolomnická kronika podáva o tom nasledujúcu zprávu:

Deň 10. júla roku 1810. hrúzoplný bol pre Veľkolomnicu. V odpoľudnajsích hodinách pretrhly sa oblaky a potok Steinbach sa vylial, celá obec stála vo vode, voda sobrala viac stodol a mostov a zaplavila zahrady a lúky.

Deň 26. júla bol ešte hroznejší. Práve v poludnie pretrhly sa oblaky nad podlomnickým štítom a z vrchov valila sa hrozná voda. V povetrí bolo čuť hučanie a

hrmot. Obyvateľov ovládal strach a nastalo bedákanie akoby sa blížil nepriateľ. Po dvoch hodinách dorazily zúriace vlny, ktoré so sebou do doliny vliekli ohromné skaly a najkrásnejší les. Keby jedna čiastka vody nebola sa spustila do potoka Kohlbach, nevyhnutne bola by zrazu vzala celá obec. Desať ľudí, chlapi, ženy a deti z Malého Slavkova, čo v Tatrách sbierali čiernice, čierne jahody, vo vlnách našli svoj hrob. Jedného starca postavila vlna na gránitovú skalu a v smrteľnom strachu ostal pri živote. Jednu s'úžku polomŕtvú vytiahli z návalu. Neskôr našli ešte päť nešťastných obetí.

Dni 24., 25. a 26. augusta roku 1813. boly pre Veľkolomničianov, ako aj pre veľkú čiast Spiša, ba pre nektoré kraje nášho Uhorska dňami hrúzy a pustošenia. 23. augusta v noci o 11. hodine nastal veľký dážď so silným severným vetrom a pršalo cez 48 hodín bez prestania. Potoky nariastly a voda zaplavila obec Veľkolomnicu. Najsmutnejší bol deň 25. augusta, keď voda vzala 26 domov, 2 mlyny, moc stodôl a sypiek. Mnoho oriaceho poľa a najlepšie lúky boly celkom znivočené. Podivné je, že vtedy v divých vlnách ani jeden človek neprišiel o život. Obetaví ľudia svoj vlastný život vystavili nebezpečenstvu a na koňoch ratovali nešťastných. Následky mocného premrznutia, namáhania a nevýslovného súženia a biedy ukázaly sa len skoro vo všeliakých chorobách. Rieka Poprád, ktorá podobala sa vtedy najväčším riekam Europy, i v Hundsdorfe zpusťovala najkrásnejšie lúky a najúrodnejšie role a vzala i jeden mlyn.

V týchto večne pamätných, osudných augustových dňoch nielen obyvatelia pozdĺž Poprádu a Váhu trpeli strašne od povodní. lež podobný, asnaď smutnejší osud stihol i Galiciu, Sliezko, ba i Ameriku okolo rieky Mississippi.

Bože milostivý zachráň nás v budúcnosti od podobnej pohromy!

Kronikár.

Richvald.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Kresťane».

V mesiaci auguste dážďová sprcha obnášala 253 milimetrov. Najväčšia sprcha bola 14. augusta 44 milimetrov. Dni bez dážďa bolo v celom auguste len 5. Búrku mali sme štyri razy. Mesiac september začal sa chvala Bohu s pekným počasím.

Pozorovateľ ombrometrickej stanice.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-hc, *Budapest, VI. Gyár-utca 28*, kde za najlepšie uznané motor mlátiačky

Kresťania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

ANEKDOTY.

Na hradskej.

— Je to zvláštne, dušička moja, pred tromi mesiacmi mi zomrel muž a predsa sa mi každú noc zjaví vo sne.

— Ej, tetka Katka, tak pripomeňte vášmu nebohému mužovi, že môjmu starému ostal dlžen dvadsať korún.

Podarená svatba.

— No, ako ste sa zabávali na svatbe Ondreja Rázvoru?

— Znamenite. Ešte len aj mladucha sa bila.

Prekážka rozsobášu.

— Keď tak zle nazívate s vašou starou, prečo sa nerozsobášite?

— Nemožno.

— Prečo?

— Nie sme sobášeni.

Divná odpoveď.

— Počúvam, že cena hovädziny padá.

— Nerobi nič. Ja si fa preto práve tak vysoko zážim, ako predtým.

Odkazy redakcie.

M. Š. Newyork. Žiadané čísla Vám odoslali. — L. G. Zs. Vo Vašej dopisničke spomenutých časopisov je veľmi mnoho. Sodpovedný ale dostanete krátkou cestou, keď Vašu žiadosť na dopisničke sdelíte knižkupectvu: Mayer et Comp., Wien, I., Singerstrasse 7., Deutsches Haus. Na Vašu otázku odpovedáme v krátkosti: istých, blízko 10 tisíc.

Obchodná týždenná zpráva.

✓ Budapešti, 16. septembra

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	22:20—23:40
„ stolnobelohradská,	„	22:00—23:20
„ peštianska,	„	22:00—23:65
„ banátska,	„	22:00—23:80
Raž prvotriedna	„	16:25—16:45
„ druhotriedna	„	—
Jačmeň prvotriedny	„	14:40—14:80
Ovos prvotriedny	„	15:70—15:90
„ druhotriedny	„	14:00—14:50
Otruby drobné	„	10:00—10:20
„ hrubé	„	12:00—12:20
Kukurica	„	15:30—15:60
Rasca (kmin)	„	78:00—81:00
Konopné semä	„	26:00—26:50

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:20	17:90	17:60	17:30	17:00	16:60	16:80
č.		7	7½	8			
K.		14:80	13:80	7:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	kor.	32:00—56:00
Hrach lupaný	„	29:00—56:00
Hrach nelupaný, čistý	„	30:00—32:00
Mak	„	72:00—75:00
Fazula strakavá	„	18:00—20:00
Fazula veľká biela	„	23:50—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	„	4:10—4:20
Proso	„	—
Datelinové semä červená datelina	„	1:00:00—200:00
„ „ lucerna	„	90:00—130:00

Husle pre žiakov ku koncertom.

Najlepšie doroby výtečného vyhotovenia. No. 112½ husle pre žiakov 4/4 veľkosti s plamenovaným politirovaným dnom K 5.80. No. 113½. Školské husle 4/4 veľkosti s pekným plamenovaným politirovaným dnom, lepšej kvality K 5.60. No. 115½. Školské husle 4/4 veľkosti s pekne vyloženým, plamenovaným politirovaným dnom, veľmi obľúbená sorta K 7.60. — Školské husle s náčiním z ebenového dreva, dobrého hlasu a vyhotovenia K 8.40, 9.—, 10.80. No. 212½. Husle ku orchestrom s náčiním, z ebenového dreva K 16.80. Sliachky po K — 90, 1.10, 1.50, 2.—, 2.20 a vyše. — Harmoniky k fahaniu a ústne, okariny, klarinetty, hudobné nástroje, gramofony atď. v najbohatšom výbere. — Žiadne riziko! — Zmena povolená alebo návrat peňazí. — S poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazí zasiela cis. a kraľ. dvorný zasielca

HANNS KONRAD,

vývozný dom Brůx, číslo 5194. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posla sa zdarma a franko.

Jágerská voda (žalúdkove kvapky).

Shotovujú v lekárni milosrdných bratov v Jágri (Eger).

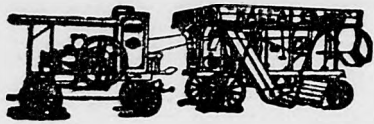
Tento výtečný liek už viac ako od 100 rokov po všetkých stranách Uhorska a zahraničia so zvláštnym úspechom upotrebuju pri vnútorných neuhoch, aké sú: nechut k jedeniu, krče v žalúdku, závrat, kolika, mdloba, zimnica a krče zapríčinené vetrami atď. — Zovnútorne ale proti rheume, pakostnici, hlavybolu a bolesti na akejkoľvek častke tela s úspechom potrebujú sa ku potieraniu. Ponevác „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvláštnosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej príčiny dávajme Granát Jablkom ozdobeným olopozor na pôvod-ceným kupakom ná modrú flášku zatvoreniu.

Na základe r. 1905. pod číslom 7075 IV. vydaného nariadenia ministerstva vnútra „Jágersku Vodu“ shotovovať slobodno jedine v jágerskej lekárni Milosrdných Bratov a len ztad, dovol. je do obchodu ju uvádzat,

Malá fláška 50 h., stredná fláška K 1.50, veľká fl. K 3.—
12 malých flášiek K 5.—
12 stredných flášiek K 15.—
12 veľkých flášiek K 28.—
6 veľkých flášiek K 15.—

K objednaníu v lekárni Milosrdných Bratov v Jágri (Eger).

Jágerská voda k dostaniu je vo všetkých lekárniach a drogeriach Uhorska.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

prí úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-
mlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mých najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.

Echt nikel anker remont. hodinky

K
5.20.

systému Roskopf patent No.
1000 R. otvorené s pevnou
niklovou zátkou, s pek-
nými plastickými figurami,
eko bicyklista, lode, želez-
nica, rolník, jazdec, baník,
zahradník, s emailovaným
číselníkom a s ručičkami
sekund, presne regulované

5 korún 20 halierov.

Žiadne riziko!

Výmena povolená alebo ná-
vrat peňazi.

S poštovou dobierkou zasiela
prvá svetoch. dielňa hodin

Hanns Konrad,

cis. a král. dvorný zásielca

Brüx, číslo 5184. (Čechy).

Cenník so 4000 vyobraze-
niami na žiadosť každému
posí elasa zdarma a franko.

**PRVEJ JAKOSTI SOLINGEN-
SKÁ BRITVA**

Kušaná z najlep. anglickej strie-
bornej ocele, rukou brúsená, na
vlas fajne vyostena, hned k
upotrebeniu.

1611. číslo s čiernou lesklou rúčkou K 1.80
1612. " " " " " so širokým nožom " 2.-
1616. s bielou rúčkou s nožom z kanónovej ocele " 3.20
1616 s čiernou rúčkou s anglickým nožom " 3.50
K objednaníu v budapešťanskej vývoznjej osade

**JÁNA KONRADA BUDAPEŠT, 280,
Rákóczi-ut 84. AU.**

NOVOTA! Pre malých hospodárov ne-
vyhnutn potrebný. amerického systému
tvrdého liatia **stroj k drhnutiu kukurice.**

Upevniť dá sa na každej daske. Zdrhnutý
klas kukurice sám vyhodí automaticke
tak, že ani zrnka ne-
ostane na ňom. Cena

K 4.20.

K objednaníu s poštovou
dobierkou v budapeš-
ťanskej osade vývozn-
ho domu

**Jána Konrad-a
BUDAPEŠT, 280.,
Rákóczi- ut 8. A. U.**

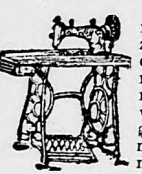
Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K, lepšie
12 korún. Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snáh
mäkké jak pá-
per, drapané 30,
36, 42 K. — **Metove posteje.**

A červeného cínovatu 1 dobre
naplnená perin aa'eho 1 zpodná
perina 130 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—,
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
30 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vole.
Trojdilovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.— lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
**Benedikt Sachsel, Lobes
134. pri Pilsen (Čechy).**

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová
malá Singerka
za K 60.—, dobre
opravená pre do-
mácnosť a pre
remeslo od K 24
vyše! Bicykle,
gramofony, plat-
nev ľavných ce-
nách. Na sklade
má

**Jozef Habán Budapest, VII.,
Almássy-tér 14.**

Obrázkový cenník pošlem na
žiadosť zdarma.

**Oznamy prijima
administracia**

„Krest'an“

Budapest, Szentkirályi-utca 28.

**Najlepší český prameň
k objednaníu.**

Lacné perie na post 1
1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma polbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
veľmi fajne, ako snáh biele,
drapané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 8 K, 7
K; biele fajnové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K.
Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
veľmi trvácim mäkým perim
18 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
Spodné periny z pevného
vrázkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Výšev s postovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazi obšírny cenník
zdarma a franko.

**S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)**

Čistá, pôvodná umno-penová fajka

2142. číslo so zárukou, s pokrykou
z čínskeho striebra veľmi jemný
dôrob. Cena 5.— korún.

Veľký vyber fajiek!

Každého druhu objednanie a dopi-
sovanie z
uhorska odoslať
treba len na níže
udaná adresu:

Jána Konráda

budapešťianska vývozná osada

BUDAPEŠT, 280, Rákóczi-ut 8. A. U.

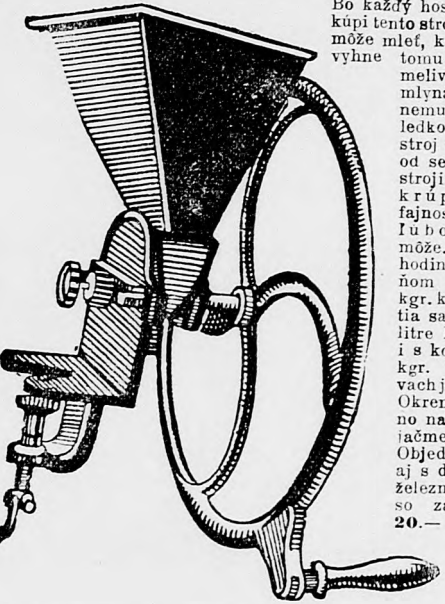
Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoahlivá katolícka firma! — Ochotne
poslúži s cennými rozvrhmi!

Netreba viac ísť do mlyna!

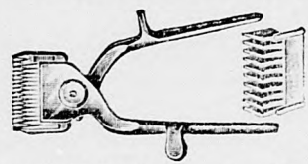
Bo každý hospodár, ktorý si
kúpi tento stroj, vtedy a toľko
môže mlieť, koľko potrebuje,
vyhne tomu, že by toto
melivo bolo horké a
mlynároví tiež nič
nemusi platiť, nás-
ledkom čoho kúpený
stroj vyplatí sa sám
od seba. Na tomto
stroji možno mlieť
krúpy akejkoľvek
fajnosti, bo sa dla-
tu bosti regulovať
môže. — Cez jednu
hodinu možno na
ňom somleť 30—40
kgr. kukurice. Smeš-
tia sa doň na ráz 4
litre kukurice. Stroj
i s kolesom váži 14
kgr. V hospodárst-
vach je neoceniteľný.
Okrem kukurice mož-
no na ňom mlieť aj
jačmeň, raž a žito.
Objednať ho možno
aj s doposlaním na
železničnú stanicu a
so zaobalením za
20.— K. Pri objed-
naní 10.— K.
trebaposláť.
Objednáva-
nia vopred
prima.

JÁN KONRÁD veľkého obdodného domu osada
Budapest, 280 Rákóczi-ut 8. A. U.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posielam zdarma.

Opravdový holičský stroj

k strihaniu vlasov

s pevnou strunou, pôvod-
ný solingenský fabrikat
k regulovaníu na 3, 7 a
10 mm. výšky s dvomi
hrebenkami a s nahrad-
nou strunou. — Cena I.
číslo 5 K. II. číslo 5.50
K. Ku stroju II. čísla
zdarma dáam dvojostria
britvu k samoholeníu.

jestli objednanie ku mne pošle spolu s týmto ohlasom.
Objednanie prima

JÁN KONRÁD

veľkého tovaru obchod

Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. A. U.

Obrázkový hlavný cenník s 5000 vyobrazením zdarma.